

Вяра

25.04 по еретическия, †12 април по църковния календар - Св. преподобни Василий изповедник, епископ Парийски. Св. священомъченик Зинон, епископ на Верона. Св. преподобни Исаак Сирин

В памет на преподобния наш отец Василий изповедник, епископ на Пария

(† след 754 г.)

*Свети Василий
Изповедник,
епископ на Пария.
Фрагмент от
стара стенопис,
Косово, Сърбия*

В Пария, древен град в Мала Мизия, от времето на разпространението на християнството в него, имало учредена епископска катедра, подчинена на кизическия митрополит. Сред епископите на Пария е и преподобният Василий, избран за епископ поради добродетелния си богоугоден живот. При възникването на иконоборческата ерес свети Василий се проявил като истински Христов изповедник: отбягвал всякакво

общение с еретиците, не им позволявал да действат в неговата епархия и не се съгласил, въпреки принудите, да подпише писменото постановление за унищожаване на иконите. За тази ревност към вярата той бил принуден да претърпи гонения и поругания от страна на еретиците и водел подобно на апостол Павел живот в скърби, беди и притеснения, като постоянно се преселвал от едно място на друго. С благочестието и стремежа си да опази чистотата на Църковното учение, преподобният не можел да не ненавижда нечестивите сборища на еретиците и затова не поддържал връзки с тях. Като благоугодил на Господа с живота си, преподобни Василий с мир отишъл при Него.

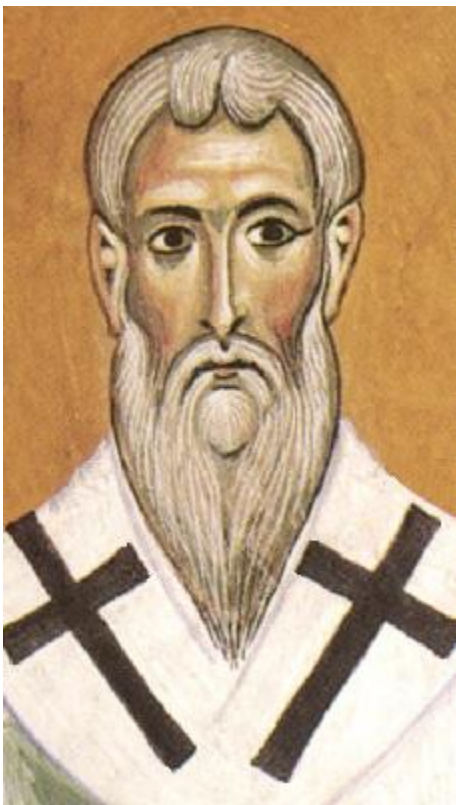
Кондак преподобного Василия

глас 2

Вышняго светом озарився, блаженне,/ просвещаеши вся,/ иже любовью чествующия твое, отче, честное страдание. / Василие священнострадальне,/ моли Христа Бога// непрестанно о всех нас.

**В памет на светия свещеномъченик Зинов,
епископ на Верона**

(† ок. 260 г.)

*Свети свещеномъченик
Зинон. Фрагмент от стара
ромейска стенопис.
Остров Кипър*

Свети Зинон бил грък, роден в Сирия. Като пътешествал из разни страни с намерението да получи християнско образование, пристигнал в Италия и се заселил в град Верона. Жителите на този град видели добродетелния му живот и го избрали за свой епископ.

Макар че по това време преследванията на християните вече били прекратени, все още имало много езичници, които Зинон просвещавал със светлината на християнското учение. Освен това му се наложило да води борба с арианите. В тази борба той се оказал твърд изповедник на истините на православието, въпреки гоненията, надигнати срещу православните от императорите Констанций и Валент, които покровителствали арианството.

Зинон се потрудил много в полза на Божиата Църква,

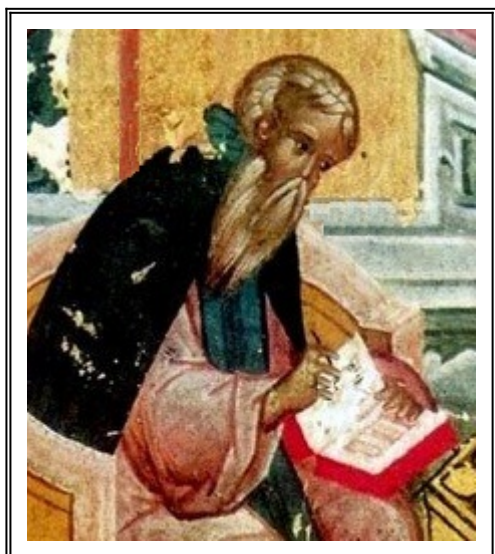
достатъчно време ръководил своето паство, и отишъл с мир при Господа.

Заради големите си подвизи той бил удостоен от Бога с дара на чудотворството. Свети Григорий Велики разказва следното чудо, което станало в деня на паметта на светеца през 558 година.

През тази година в Италия имало необичайно наводнение. Най-голямата река на Италия, Тибър, излязла от бреговете си така, че всички околности на Рим били залети с вода. Река Атесис, която минавала близо до Верона, също излязла от бреговете си; водите ѝ обкръжили храма, построен в чест на свети Зинов, и като се вдигали все по-високо, достигнали до самите прозорци на църквата. Църковните врати били отворени, но водата не влизала в храма, а застанала като стена при вратите, и мнозина, които били в храма, отивали при вратата и утолявали жаждата си, като гребвали вода с ръце.

И много други чудеса станали по молитвите на Божия угодник Зинов.

Житие на преподобния наш отец Исаак Сирин († 550 г.)

По времето на древните готи близо до град Сполето живеел праведен мъж на име Исаак; той прекарал тук до края на владичеството на готите и мнозина жители на Рим го познавали. Особено много почитала свети Исаак една девойка Грегория, която живеела в Рим при храма на Пресвета Богородица. В дните на младостта си Грегория била сгодена, но когато дошло време за бракосъчетанието, побягнала в църквата, с желание да получи монашески образ; преподобни Исаак отървал Грегория от роднините ѝ, които насила искали да я извлекат от храма, и с Божието съдействие я постригал за монахиня. Така Грегория презряла земния жених и се удостоила с небесен годеж.

Когато преподобни Исаак пристигнал от Сирия в Сполето, първо влязъл в църквата; помолил клисарите да му разрешат да се моли толкова време, колкото желае, дори ако поиска да остане в храма и през нощта, когато вече ще бъдат затворени църковните врати. И като застанал на молитва, прекарал в църквата без почивка две денонощия и половина. Един от клисарите, който бил горд - и тази гордост го довела до греха, като възбудила у него несправедливо негодувание срещу преподобния, - като забелязал това, започнал да се подиграва на свети Исаак с оскърбителни думи, наричал го лицемер, който престорено се моли почти три денонощия, за да си спечели известност. После се приближил до преподобния, ударил го по бузата и настоявал със срам да напусне храма като лицемер. И в същия миг клисарят бил постигнат от наказание: по Божие допущение внезапно го нападнал нечист дух и като му причинявал силни мъки, го хвърлил в нозете на Божия човек с вик: "Исаак ще ме изгони!" Допреди нечистият дух да обяви името, никой не знаел как се нарича странникът.

Преподобният се навел над измъчвания и нечистият дух веднага го оставил. Вестта за това, което станало в църквата, бързо се разнесла из града и мъже и жени, богати и бедни, веднага забързали към храма, за да поканят у дома си Божия угодник; едни му обещавали да уредят манастир с владения и имения, други искали да му дадат храна и всичко необходимо за живеене. Но рабът на Всесилния Бог отхвърлил всичко, което му предлагали: излязъл от града и недалеч намерил пустинно място, където си направил малка килия. При него започнало да се стича множество народ: като виждали добродетелния му живот, някои от идващите се възпламенявали от любов към вечния живот и под ръководството на преподобния се посвещавали на служба Богу; така бил създаден манастирът. Когато учениците на свети Исаак го молели заради манастирските нужди да приема даровете, които му донасят, той, който твърдо пазел любовта към нищетата, отговарял: щом монахът придобива имане, вече не е монах; така се боял да не изгуби бедността си, както богатият скъперник се страхува да не изгуби съкровищата си.

Свети Исаак бил надарен с пророчески дух; поради чудесата и своя сияен като светлина добродетелен живот станал известен на всички жители на тази страна. Веднъж, когато се свечерявало, той наредил на братята да нахвърлят в градината всички лопати, които се намерят в манастира, и когато на другия ден станали за сутрешните молитви, преподобният им казал: към изгрев слънце пригответе храна за нашите работници. После, когато в посоченото време храната била приготвена, Исаак наредил да я вземат и се упътил с братята към градината; тук намерили толкова работници, колкото лопати били донесли вечерта. Тези хора били крадци, които се промъкнали в градината за грабеж; но като влезли, се отказали от намерението си, взели лопатите, които били там, и

започнали да работят, докато дошъл преподобният; през това време те прекопали всичката необработена земя. Като се приближил към тях, Исаак казал:

- Радвайте се, братя! Оставете работата, защото през нощта добре се потрудихте.

Той им дал храната и ги поканил да се подкрепят и да отпочинат от труда си. Когато се нахранили, преподобният се обърнал към тях с думите:

- Отсега нататък оставете всяко желание да вършите лоши неща; ако ви е нужно нещо от градината, влезте открито, поискайте каквото ви трябва и го вземете с благословение, а кражбата оставете.

След това преподобният наредил да им дадат толкова пшеница, колкото поискат. Така онези, които били влезли в градината с лоши намерения, излезли оттам без грях, с благословение, като носели и награда за труда си.

Друг път при Исаак дошли странници, облечени в дрипи, и го молели да им даде дрехи. Като им казал да почакаят малко, преподобният извикал при себе си един от учениците и му казал тайно:

- Иди в горичката зад манастира, там на едно място има дърво с хралупа; вземи дрехите, които намериш в нея, и ги донеси тука.

Братът се отправил натам и наистина намерил скрити дрехи в хралупата; взел ги всичките и ги предал на учителя. Като получил дрехите, Божият угодник ги дал на странниците с думите:

- Понеже сте голи, вземете и се облечете.

Те ги взели и разпознали собствените си дрехи, които

нарочно били скрили; обхванал ги голям срам, защото, като мислели с лъжа да придобият чужди дрехи, те отново получили своите.

Случило се също, че един благочестив човек изпратил на преподобния по слугата си две кошници с храна, като просел молитвите на светеца. Слугата скрил едната кошница по пътя, а другата донесъл на Божия угодник, като предал молбата на този, който го изпратил. Свети Исаак приел кошницата мълчаливо, после дал такова наставление на слугата:

- Аз приемам даровете, а ти внимавай с кошницата, която скри по пътя: в нея е влязла змия и ако не се предпазиш, ще те ухапе.

От него е запазена книгата “Подвижнически слова”, в която са събрани твърде полезни наставления за монасите. Заради своя живот самият той се удостоил от Бога да бъде записан в книгата на вечния живот и заедно със сонма на светиите предстои пред Словото на Отца, Христа, Божия Син, на Когото заедно с Отца и Светия Дух слава навеки. Амин.

Тропарь преподобному Исааку Сирину

глас 1

Добре священствуя во градах, / и в пустынях вселивыйся
процвел еси, Исааче, / начальник монашествующим показался
еси / и учитель подвижников, / сего ради память твою
достодолжно празднующе, сие вzywаем: / слава
прославльшему тя Христу, / слава тя освятившему, / / слава
давшему нам тя, предстателя искусного.

Кондак преподобному Исааку Сирину

глас 8

Яко иерарха Богоносного и преподобного, / учредителя

пустыни тя восхваляем, / Исааче священнаяявление,
предстателю наш. / Но яко имеяй дерзновение ко Господу, / о
всех моли чтущих тя и взывающих ти: // радуйся, отче
богомудре.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

НАСТАВЛЕНИЯ НА СВЕТИ ИСААК СИРИН:

Омрачението на душата произлиза от безпорядъка в живота.

...

По-добре да живееш със зверове, отколкото с хора с лошо поведение.

...

Преди всички страсти е самолюбието, преди всички добродетели - пренебрегването на покаяние.

...

Който обича всички еднакво от състрадание и без разлика, този е достигнал съвършенство.

...

Пред Бога по-драгоценни от всяка молитва и жертва са скърбите, (претърпявани) заради Него и в Негово име.

...

Колко е прекрасна и достойна за похвала любовта към ближния, стига грижата за нея да не ни отвлича от любовта към Бога!

...

Милостивият човек е лекар на своята душа.

...

Господният ден е тайна на онова познание на истината, което не може да бъде прието от плът и кръв, и тя е непостижима за разсъжденията. В този век няма ден осми, нито истинска събота. Защото този, който е казал, че "в седмия ден Бог си почива", е казал това за почивката (на нашето естество) от делата в този живот, тъй като гробът също е от физическо естество и принадлежи на този свят. В шест дена изминаваме жизненото поприще чрез пазене на заповедите; седмия прекарваме изцяло в гроба; а в осмия излизаме от него.

ЗА СТЕПЕНИТЕ НА ПОЗНАНИЕТО - СЛОВА 26, 27, 28 ОТ „ПОДВИЖНИЧЕСКИ СЛОВА“ НА СВЕТИ ИСААК СИРИН:

Първа степен на познанието

Когато познанието следва плътското желание, тогава свежда в едно следните способности: богатство, тщеславие, разкош, телесен покой, желание за словесна мъдрост годна за управление в този свят, и от която произтича обновлението в изобретенията, изкуствата и науките, и във всичко останало, с което се увенчава тялото в този видим свят... И то се нарича **ГОЛО ПОЗНАНИЕ**, понеже изключва всяка грижа за Божественото, и поради преобладаването на тялото внася в ума неразумно безсилие и цялата му грижа е само за този свят... То си въобразява, че всичко става само по негов промисъл... то не умее да възлага грижата за себе си на Бога, в упование на вярата в Него. И затова във всичко, което се отнася до самото него, то бива заето от измисляне на средства и хитрости... Тъкмо в това познание е насадено дървото за

познаване на добро и зло, изкореняващо любовта...

Истинското познание усъвършенства в смирението душите на придобилите го, както е усъвършенствало Моисей, Давид, Исаия, Петър, Павел и другите светии, сподобили се с това, според мярката на човешкото естество, съвършено познание... А другото познание както е свойствено за него, се гордее, защото ходи в тъмнина, оценява собствеността си, сравнявайки я с това, което е на земята, не знаейки, че има нещо по-добро от него...

Втора степен на познанието

Когато човек, като остави първата степен, бива зает с душевни помисли и желания, тогава в светлината на естеството на душата, както чрез телесните чувства, така и чрез душевните помисли, извършва следните гореспоменати превъзходни дела, а именно: пост, молитва, милостиня, четене на Божественото писание, различни добродетели, борба със страстите и други. Защото всички добри дела, всички добри състояния, забелязани в душата, и чудните начини на служение в Христовия двор, на тази втора степен на познанието извършва Светият Дух, посредством действието на силата на познанието. И тъкмо то посочва на сърцето пътеките, водещи ни към вярата, чрез него събираме напътствия за бъдещия век. Но и тук познанието все още е телесно (в представите си) и сложно. И макар това познание да е път, който ни води и ни препраща към вярата, все пак има и още по-висша степен на познанието. И ако някой преуспее, ще намери възможност с Христовата помощ да бъде издигнат и на нея, **когато положи основата на своето дело в безмълвното отдалечаване от хората, в четенето на Писанието, в молитвата и в останалите добри дела**, чрез което се извършва всичко, отнасящо се към второто познание. И тъкмо чрез него се произвежда всичко добро; то се нарича

знание на делата, понеже чрез външни дела посредством телесните сетива, извършва делото си на външната степен.

Трета степен на познанието (степен на съвършенството)

Но чуй как човек се извисява, придобива духовност и се уподобява в житието си на невидимите сили, които изпълняват служението си не чрез външно извършвани дела, но чрез **дела, извършвани посредством загрижеността на ума**. Когато познанието се издигне над земното и над грижата за земните дела, и започне да изследва своите помисли в това, което е вътре и е скрито за очите, и започне да пренебрегва това, от което произлиза непотребство на страстите, и се простре нагоре, последва вярата в грижите за бъдещия век, и в копнежа по обещаното ни, и в търсене на съкровения тайни, тогава самата вяра поглъща това познание и се обръща, и го ражда отново, така че то изцяло става дух.

Тогава то може да се издига на крилете си в областта на безплътните, да се докосва до дълбините на неосезаемото море, представяйки в ума си Божествените и чудни действия на промисъла в естествата на мислените и чувствените същества, и да изследва духовните тайни, постигати с проста и тънка мисъл. Тогава вътрешните чувства се възбуждат към духовно действие, съобразно състоянието, биващо в онзи живот на безсмъртие и нетление, понеже още в тукашното състояние сякаш тайно, то е приело мислено възкресение като истинско свидетелство за всеобщото обновление.

Общ преглед на трите познания:

Първата степен на познанието охлажда душата за делата на ходене по Бога.

Втората съгрява душата за бързия вървеж към това,

което е на степената на вярата.

Третата степен е покой на делата (което е образ на бъдещето) в едно вечно поучаване на ума, наслаждаващо се на тайните на бъдещето. Но тъй като естеството не може още напълно да се извиси над състоянието на умъртвяване и тегота на плътта, и да се усъвършенства в онова, духовното познание, което е по-висше от другото, отклоняващо се познание, то и това познание не е в състояние да послужи за съвършенство, нямащо недостатъци..

"Свети Исаак Сирин - Подвижнически слова"

ЗА ПОЗНАНИЕТО, СМирЕНИЕТО, ПОСЛУШАНИЕТО И БОЖИЯТА ВОЛЯ

Свети Исаак Сирин

На този, който е познал себе си, се дава познание за всичко; защото **да познаеш себе си е пълнота на познанието за всичко, и вследствие на подчинението на душата ти на Бога, на теб ще се подчини всичко. Когато смирението се възцари в твоя живот, тогава твоята душа ти се покорява, а заедно с нея ще ти се покори и всичко, защото в Твоето сърце се ражда Божият мир.** Но докато ти си въвн от него, не само страстите, но и различните обстоятелства непрестанно ще те преследват и притесняват...

из "Подвижнически слова" - Слово 74

"Близки и любезни са Му онези, които ходят пред Него в страх и благоговение и изпълняват волята Му, че угодни на Бога са доблестните дела и чистата съвест. А онези, които унижават Господните пътища, и Той унижава, отхвърля ги от Своето лице и отнема благодатта Си от тях."

из Слово 62

"Тайните биват откривани на смиреномъдрите."

из Слово 67

"Който не покорява себе си на Бога, той покорява себе си на Неговия противник."

"Блажен е този, който се е отстранил от света и от неговата тъмнина, и внимава единствено върху себе си. Защото прозорливостта и разсъдителността не могат да действат или да служат на този, който прекарва живота си в суетни дела."

из Слово 71

"... гордостта не разбира, че ходи в тъмнина, и че няма понятие за мъдростта, защото, как и да разбере тя това, когато пребивава в помрачение? Затова именно чрез помрачената си мисъл тя се превъзнася над всички, бидейки по-нищожна и по-немоощна от всички и неспособна да познава пътищата Господни. А Господ скрива от нея Своята воля, защото тя не е пожелала да ходи в пътя на смирените. На нашия Бог да бъде слава во веки веков! Амин."

"Подвижнически слова" - Слово 69

ЗА ИЗКУШЕНИЯТА

Свети Исаак Сирин

Без допускането на изкушенията не е възможно ние да познаем истината... Без влизане в изкушения никой не може да придобие духовна мъдрост.

Без надежда, придружавана от вяра, душата не може да се реши смело да пристъпи към изкушението. А без да е изпитало осезателно Божието покровителство, сърцето не е в състояние да се надява твърдо на Бога.

Дивната Божия любов към човека най-добре се осъзнава тогава, когато той се намира в обстоятелства, които рушат надеждата му. Тук Бог показва Своята сила в неговото спасяване. Защото **човек никога не познава Божиата сила, докато е в покой и слободия.**

Не се удивлявай, че когато речеш да се потрудиш в някоя добродетел, отвсякъде нахлуват върху тебе жестоки и силни скърби. Слава на Бога, Който с горчиви лекарства ни довежда до състоянието да се **наслаждаваме на здраве!** Няма човек, който да не скърби по време на изпитанието. Няма човек, комуто да не се струва неприятно времето, когато той пие горчилката на изкушенията. Но **без тях не може да се придобие здраве и сила.**

Не вярвай на себе си, че си силен, докато не бъдеш изкушен и не се покажеш непроменен. Във всичко изпитвай себе си! Придобий права вяра, за да победиш враговете си! Нека умът ти не бъде високомерен и не се осланяй на силата си, за да не паднеш по Божие допущение в естествена немощ и тогава от собственото си падение ще узнаеш колко си слаб. Не се надявай на своето знание, за да не те улови врагът... в своята хитрост! Не се хвали никога в разговорите си със своите дела, за да не бъдеш посрамен! Във всичко, с което човек се хвали, Бог допуска той да се промени, за да бъде унижен и да се научи на смирение.

ЗА АНГЕЛИ

Свети Исаак Сирин

Какво да кажем за много подвижници, странници и истински монаси, които превърнаха пустинята в населена земя и място за пребиваване на ангелите, които ги посещавали поради

техния свят живот? Като истински приятели, служещи на един Господ, небесните сили се смесвали с пустинниците. И тъй като те били оставили земята и възлюбili небето, ангелите не се скривали от тях. Понякога те ги поучавали за тяхното поведение и отговаряли на техни въпроси. Понякога им показвали пътя, когато се изгубели в пустинята. Понякога ги освобождавали от изкушение.

Понякога ги спасявали от опасност, която внезапно ги връхлитала - например от змии или падащи скали. Понякога във време, когато сатаната ги нападал, ангелите се явявали и съобщавали, че са пратени да ги подкрепят и ободрят със словото си. Понякога ги лекували от болести, дошли по една или друга причина, като ги докосвали с ръце. Понякога, докосвайки изнуреното от пост тяло на подвижника, те му вдъхвали свръхесествена сила. Понякога им носели храна, топъл хляб и маслини, или плодове. Други пък били уведомявани за деня на тяхната смърт.

Колко дълго трябва да се изброяват делата на любовта на ангелите към нашия род и грижи, които те проявяват към праведниците, като по-големи братя към по-малки. Това прави ясно за всеки, колко близко до нас е Господ и колко много се грижи за Своите приятели, които поверяват своя живот в ръцете Му и с чисто сърце Го следват.

ВЯРА И ПОЗНАНИЕ

Свети Исаак Сирин

Познанието е противно на вярата. Вярата във всичко (във всички свои действия) което се отнася до нея, е нарушение на законите на познанието, впрочем - **на недуховното познание**. Законът на познанието е такъв, че то няма власт да прави нещо без издирване и изследване, а обратно - **издирва възможно ли е да стане това, за което се мисли и което**

се иска.

А какво прави вярата? Тя не се съгласява да пребивава в този, който се приближава към нея неправилно. Без издирвания и без свои способности на действие познанието не може да бъде придобито. И това е признак на колебание в истината. А вярата изисква единствено чист и прост образ на мислите, далеч от всяка хитрост и издирване на начини (действия).

Виж как те се противят една на друга.

Домът на вярата е младенческата мисъл и простото сърце... А познанието поставя примки пред простотата на сърцето и мислите и ѝ се противи. **Познанието е пределът на естеството** и го опазва във всичките му пътища. **А вярата извършва хода си по-високо от естеството...**

Познанието е безукорно, но вярата е по-висока от него... **Ние укоряваме не самото познание, но това, че то използва различни способности в които върви против естеството и това, че се приближава до демонските чинове...**

Самото познание се усъвършенства от вярата и придобива сила да се изкачва нагоре, да усеща това, което е по-горе от всяко усещане, да вижда онова сияние, което е неуловимо за ума и за познанието на тварите. **Познанието е стъпало, чрез което човек се изкачва на висотата на вярата и щом я достигне, не се нуждае вече от него...**

"Свети Исаак Сирин - Подвижнически слова"

{{_LINK1_}}